

JAARBOEK VAN DE KONINKLIJKE MARINE 1960

REISVERSLAG VAN SQUADRON MIJNENVEGERS 127 2 MEI—2 JUNI

F ALMOUTH—GLASGOW—OBAN—EDINBURGH

COMMANDANT: luitenant ter zee der 1e klasse W. Enterman

Hr. Ms. Axel (vlaggeschip), commandant: luitenant ter zee der 2e klasse oudste categorie T. J. Doze

Hr. Ms. Aalsmeer, commandant: luitenant ter zee der 2e klasse oudste categorie W. W. Bak

Hr. Ms. Meppel, commandant: luitenant ter zee der 2e klasse oudste categorie P. Willemse

Hr. Ms. Venlo, commandan: luitenant ter zee der 2e klasse oudste categorie K. Zandhuizen

Na vertrek uit Den Helder op maandag 2 mei ten 14.00 uur zette het squadron koers naar Het Kanaal onder zeer gunstige weersomstandigheden (wind: zuidwest 2; weergesteldheid: overwegend heig). Ten behoeve van het jeugdige verbindingspersoneel werden vele verbindingsoefeningen gehouden, teneinde de algemene geoefendheid van dat personeel op te voeren en het vertrouwd te maken met de procedures bij mijnenvveegoperaties. Daarnaast hield het squadron veegoefeningen en tactische manoeuvreeroefeningen, afgewisseld dan wel gecombineerd met het beoefenen der rollen. Daar aan boord van squadron 127 tevens 6 adspirant-reserve-officieren waren ingescheept, werd ook bijzondere aandacht besteed aan hun opleiding wat kustnavigatie en scheepsdienst betreft.

Op de platvoet van woensdag 4 mei ankerde het squadron in de Torbay, waar naderhand ook Hr. Ms. Tijgerhaai ten anker kwam. De commandant van het schip, de luitenant ter zee der 2e klasse o.c. K. H. L. Gerretse, maakte zijn opwachting bij de squadroncommandant.

In verband met de herdenking der gevallen in de tweede wereldoorlog werd deze dag van 12.00 uur af de vlag en na het ankeren tevens de geus halfstok gevoerd.

Met het oog op de uitgebreide en druk gebruikte onderzeebootoefenterreinen in dit gedeelte van Het Kanaal werden op woensdag 4 en donderdag 5 mei geen veegoefeningen gehouden, maar de reeds eerder genoemde oefeningen, aangevuld met schietoefeningen.

Op de tweede platvoet van donderdag 5 mei ankerde het squadron in Falmouth bay. De volgende ochtend namen wij in deze baai vele haaien waar, waaronder exemplaren van 4 tot 5 yards lengte. Volgens later ingewonnen inlichtingen zouden dit „basking sharks” zijn geweest, die de naam hebben onschuldig te zijn. Hoewel hun dit niet aan te zien was, bleken zij zeker niet schuw te zijn, want sommigen zwommen aan de oppervlakte op een afstand van niet meer dan een paar meter langs de schepen.

Op vrijdag 14 mei ten 13.32 uur kwam een loods aan boord in verband met het aandoen van Falmouth. Ten 14.00 uur meerden de schepen langs zij de Queen's Jetty. In verband met het huwelijk van H.K.H. Prinses Margaret werd gepavoiseerd en van top gevlagd. Daar de Nederlandse vice-consul, de heer Ph. H. Fox, uitstedig was, wachtte diens „consular clerk”, de heer J. Chard, ons op. Laatstgenoemde heeft zich gedurende het bezoek zeer verdienstelijk gemaakt. De commandant van HMS Seahawk (Royal naval air station Culdrose) te Helston zond luitenant commander Oscar H. Baker als zijn liaisonofficier, die zich evenmin moeite heeft bespaard dit bezoek tot een succes te maken.

Daar de burgemeester van Falmouth ziek was, kon hem geen bezoek worden gebracht. De commandant van HMS Seahawk had de squadroncommandant verzocht het tegenbezoek als

gedaan te willen beschouwen. Tijdens de gehele duur van het bezoek konden wij desgewenst over een bus van de Royal navy beschikken.

's Zaterdags brachten velen een bezoek aan Helston, waar de jaarlijkse „Furrydance” werd gehouden, een folkloristische gebeurtenis van de eerste rang. 's Avonds was een groot aantal schepelingen de gast van de Seahawk club, die een dansavond had georganiseerd. Verschillende officieren waren gasten van de Falmouth club, eveneens op een bal.

's Zondags was er gelegenheid tot kerkgang op Culdrose en in Falmouth. Van 12.00 tot 13.00 waren de officieren en adspirant reserve officieren de gast in de longroom van HMS Seahawk, waarna zij voor de lunch werden uitgenodigd bij Britse collega's thuis dan wel in de longroom. De squadroncommandant met 3 commandanten waren de gast van de captain en mevrouw C. L. F. Webb. 's Middags was er een voetbalwedstrijd tussen een elftal van Culdrose en een elftal van smaldeel 127, die door eerstgenoemd elftal werd gewonnen met 5-3.

's Avonds van 18.00 tot 20.00 uur gaven de officieren en adspirant reserve officieren van smaldeel 127 een cocktailparty aan boord van Hr. Ms. Meppel.

Op maandag 9 mei verliet het squadron Falmouth en voer het rond Lizard en Land's End naar de Ierse Zee. Hier werden met zeer fraai weder oefeningen gehouden tot dinsdagnacht, toen de wind vrij plotseling naar noordwest draaide. Gedurende de nacht kromp de wind naar het oosten en nam deze geleidelijk toe tot storm, kracht 8. Donderdagochtend bevond het smaldeel zich voor de firth of Clyde in een oosterstorm, gepaard met flinke zee, zodat werd besloten beschut water op te zoeken en zo mogelijk ten anker te gaan gedurende de nacht. In de Lochs is echter nauwelijks goede ankergelegenheid te vinden (te diep en slechte hougrond), waarbij nog komt, dat over de omringende bergen en door de dalen zeer wispelturige en verraderlijke winden bleken te waaien. Eindelijk werd besloten op te stomen naar de Rosneath bay, die, hoewel niet veel ruimte, wel goede hougrond biedt en waar niet zo veel overlast wordt ondervonden van de valwinden.

Daar hier loodsplicht geldt, werden voor Gourock loodsen overgenomen. Gedurende de nacht hielden wij zeewacht, daar de schepen sterk achter hun anker lagen te gieren, 's Avonds bracht lieutenant I. Payton als officier van piket van HMS Adamant (moederschip van het 3e onderzeebootflottielje in Gareloch) een bezoek aan de squadroncommandant met de mededeling, dat een tegenbezoek niet werd verwacht.

Vrijdagochtend 13 mei was de oostenwind nog iets toegenomen tot kracht 9. Besloten werd derhalve ten anker te blijven. Bovendien werd een advies van dezelfde strekking telegrafisch van de captain in charge Clyde ontvangen. Deze zond 's ochtends zijn stafofficier operaties om verdere plannen te bespreken, hetwelk resulteerde in een voorstel reeds dezelfde middag naar Glasgow op te stomen. Dit bleek even later ook zeer wenselijk, toen Hr. Ms. Aalsmeer zo onverwachts snel ging krabben, dat het schip maar net vrij van de wal kon blijven.

Alle schepen namen omstreeks 13.30 uur een loods over, waarna zij voor een niet-officieel bezoek opstoomden naar Glasgow, alwaar zij ten 16.00 uur meerden langs de Springfield quay. De Nederlandse consul, de heer David L. Kennedy, stond ons op te wachten en kwam onmiddellijk na afmeren aan boord met inlichtingen betreffende de „Dutch Week”. Er werd geen officieel bezoek gebracht aan de lord provost van Glasgow, mevrouw Jean Roberts. 's Avonds waren er voor leden van het squadron 50 plaatsen gereserveerd voor het concert van de Dutch Swing College Band in de Kelvin hall.

Vrijdagsochtends arriveerde de adjunct-marine-attaché, de kapitein-luitenant ter zee J. Leeflang, in Glasgow. De adjunct-marine-attaché, de squadroncommandant en de

commandanten waren 's middags de gasten van de captain in charge Clyde en Mrs. Mayo tijdens de lunch, 's Avonds gaf het „Dutch Week Committee” een „Thank you to Glasgow-party” in de City-chambres, waarvoor alle officieren en onderofficieren waren uitgenodigd. Tijdens de voorafgaande receptie bestond voor de commandant gelegenheid zich te laten voorstellen aan de lord provost. Zaterdagmiddags waren er 100 plaatsen gereserveerd voor de voetbalwedstrijd Celtic-Sparta. 's Avonds gaven de officieren en adspirant reserveofficieren een cocktailparty aan boord. Zondagmiddags bestond er voor opvarenden gelegenheid een bus-tocht te maken naar Loch Lomond.

De schepen waren zaterdag en zondag van 14.00 tot 16.00 opengesteld voor bezoek, waarvan dankbaar gebruik werd gemaakt, vooral door de jeugd van Glasgow.

Op maandag 16 mei ten 09.00 uur vertrok het squadron weer naar zee. Het weer was gunstig: wind uit variërende richtingen, kracht 1—2, maar nog steeds heilig. Daar ook de Firth of Clyde onderzeebootoefengebied is, hielden wij 's maandagsmiddags een uitgebreide tactische manoeuvreoefening, waarbij vrijgehouden moest worden van een oefenende onderzeeboot. 's Avonds ankerden wij in de Lamlash bay op de oostkust van Arran.

De volgende dagen hielden wij veeg oefeningen buiten het onderzeebootoefengebied, waarbij tijdens het vegen de oorlogsomstandigheden zoveel mogelijk werden nagebootst door het scheppen van uiteenlopende incidenten. Op herhaald aandringen van de captain in charge Clyde werd de nacht van dinsdag op woensdag doorgebracht te Campbelltown als een operatief bezoek. Een officier van piket nam contact op met HMS Rorqual en HMS Scotsman. 's Avonds was er een intensief contact tussen de officieren der beide onderzeeboten en die van squadron 127. Vele schepelingen bezochten een dansavond aan de wal. Woensdagavond ankerde het squadron in Loch Indaal op het eiland Islay.

Op donderdag 19 mei oefenden de schepen zelfstandig in de wateren rond Islay, onder andere boogstomen, boeien leggen en lichten, boeienlijnstomen, motorsloepvaren, navigatie met sterke stroom (7 knopen), rollen repeteren, reddingmat omnemen, vlieger calibreren, man overboord. 's Nachts ankerden wij wederom in Loch Indaal in verband met de windrichting (noordoost) en kracht 4 en het ontbreken van andere geschikte ankerplaatsen in de omgeving.

Vrijdag 20 mei stoomde het squadron naar Oban voor een niet-officieel bezoek aan die plaats. Ten 14.00 uur meerden de schepen langs zij de Railway quay, 's Middags maakten de squadroncommandant en de commandanten der schepen hun opwachting bij de burgemeester (de heer Donald Thompson) en wethouders van Oban. Tijdens het bezoek aan Oban kreeg het squadron de beschikking over een sportterrein ter plaatse. Op zaterdagochtend bracht de burgemeester, vergezeld van de deputy town clerk, een tegenbezoek aan de squadroncommandant en de commandanten. 's Avonds gaven commandanten en officieren wederom een geanimeerde cocktailparty aan boord van het squadron. Na de cocktailparty waren de squadroncommandant en 2 officieren de gast van captain (captain in charge Clyde) en mevrouw Mayo in het Great Western hotel. Daar de zondagsrust in dit deel van Schotland zeer geëerbiedigd wordt, werd de zondag zeer rustig doorgebracht. Op zaterdag- en zondagmiddag werden de schepen van 14.00 tot 16.00 voor bezoekers opengesteld, waarvan intensief gebruik werd gemaakt.

Op maandag 23 mei vertrok het squadron wederom ten 09.00 uit Oban met bestemming Granton (Edinburgh). Het weer was nu echter aanzienlijk minder gunstig: heilig, mistig en toenemende noordwestelijke wind tot kracht 5 à 6.

Daar het squadron na het passeren van de Hebriden in de oceaandeining terecht kwam, was de nacht van maandag op dinsdag uiterst oncomfortabel.

De vaart was zo bepaald, dat onmiddellijk na het keren van het tij voor de Pentland Firth zou worden aangekomen, zodat met oostgaande stroom en noordwestelijke wind door de Outer Sound gestoomd zou kunnen worden, hetgeen de gunstigste omstandigheid zou opleveren. Voor het aanlopen van de Pentland Firth werd sluittoestand Y gekozen en iedereen van dek gezonden, die daar niet voor dienst behoefde te zijn. De schepen werden geformeerd in „loose line astern” met een onderlinge afstand van 1000 yards. Tijdens de passage werd een gemiddelde stroom mee van 5 knopen ondervonden en bedroeg de maximaal waargenomen stroomsterkte 7 knopen. De doorvaart leverde geen enkel probleem op. Daar de wind en de toestand van de zee ongunstig bleven voor efficiënte zeegaande oefeningen, ankerden wij dinsdag op de platvoet in de Cromarty firth. Daar de Moray Firth ook weer onderzeebootoefenterrein is, evenals het zeegebied voor Dundee, konden woensdag evenmin veegoefeningen worden gehouden, daar tussen deze 2 gebieden zeer veel overlast werd ondervonden van vissers, die zich in dit seizoen daar veelvuldig bevinden. Door het houden van andere reeds eerder genoemde oefeningen werd de tijd echter toch nuttig besteed.

's Avonds ankerde het squadron in de St. Andrew's bay met westelijke wind, kracht 3. Op donderdag 26 mei bleven de schepen hier ten anker in verband met Hemelvaartsdag. Vrijdags stoomden wij voor een niet-officieel bezoek op naar Granton, waar wij om 14.00 uur aan de Middle Pier meerden. Als liaisonofficier was de lieutenant commander David Dalton door de commandant van HMS Claverhouse (Forth-Division R.N.R.) aan het squadron toegevoegd. Om 16.00 uur maakten de squadroncommandant en de scheepscommandanten hun opwachting bij de Nederlandse consul-generaal te Edinburgh, de heer H. A. G. Baron Steengracht van Moyland, waarna zij in diens gezelschap een bezoek brachten aan de lord provost van Edinburgh, de heer Dunbar. 's Avonds van 18.00 tot 20.00 gaf de consul-generaal een cocktailparty te zijnen huize ter gelegenheid van het bezoek van squadron 127. De commandanten en een tiental officieren en adspirant reserveofficieren waren hierbij aanwezig.

Zaterdagsochtends om 11.00 uur bracht de consul-generaal zijn tegenbezoek. Het gemeentebestuur organiseerde op zaterdag 2 bustochten voor het squadron, hetgeen zeer op prijs werd gesteld, 's Avonds gaven commandant en officieren een cocktailparty aan boord van squadron 127.

Zondagmiddag 29 mei ten 12.00 waren commandanten, officieren en adspirant reserveofficieren uitgenodigd voor een borrel op HMS Claverhouse en 's avonds was daar een dansavond georganiseerd voor onderofficieren. Ook nu werden de schepen zaterdag- en zondagmiddag van 14.00 tot 16.00 opengesteld voor bezoek. De belangstelling hiervoor was wederom zeer groot.

Maandag 30 mei vertrok het squadron ten 09.00 naar zee. Reeds 's ochtends ankerden wij in de Aberlady bay om de schepen een goede onderhoudsbeurt te geven, waarna wij dinsdag en woensdag al oefenende naar de Nederlandse kust overstaken onder gunstige weersomstandigheden (overwegend zuidoost, kracht 2). Woensdagavond 1 juni ankerden wij in het Zuider-Stortemelk. Om 22.30 gingen Hr. Ms. Axel en Hr. Ms. Venlo echter weer anker op in verband met het ontvangen van een bericht, dat 2 jongens op een luchtbed van De Koog (Texel) af in zee gedreven zouden zijn. Na het annuleren van dit bericht om 00.30 werd wederom koers gezet naar het Zuider-Stortemelk, waar wij om 02.00 wederom ankerden.

Op donderdag 2 juni stoomde het squadron al oefenende op naar Den Helder, alwaar de schepen om 14.00 meerden aan Harssens 5.

Samenvattend mag gesteld worden, dat de reis over het algemeen door goed weer werd begunstigd, waardoor de graad van geoefendheid aanzienlijk kon worden opgevoerd, vooral het grote aantal personeelsmutaties vóór het vertrek in aanmerking genomen. De geest binnen het squadron en de onderlinge saamhorigheid aan boord der schepen en in het squadron zijn met sprongen vooruitgegaan. Wat betreft de bezoeken aan de buitenlandse havens mag met enige voldoening worden vastgesteld, dat ieder de naam van ons land in het algemeen en die der Koninklijke marine in het bijzonder heeft hooggehouden, zodat nergens klachten werden vernomen; daarentegen was men zeer te spreken over de houding van het personeel.

Mijnenvegers in kiellinie